

Žemaitėškās kūribās konkursā „Koram RF žemaitėškā”

Nu sena žemaitėškā rašē ē kūrē daug ēš Žemaitėjės kėlusiu žemaitiu. Prisiminkem Daukonta Sėmuona, Pabrieža Jurgi, Klementa Ontuona, Žemaitē ēr kėtus autuorius. Isėtvėrtėnos lietoviu bėndrėnė kalbā, pėrmėijė gaivintė žemaitėška rašta jiemies 1936 metās i Šiauliūs poeta Anglickė Stasė suorganizouta žemaitiu rašituoju konfėrencėjė (konvėnta) sosėrinkė tou laiko Lietovuo jau gerā žėnuomė žemaitiu kūrėjė. Anėi sotarė ikortė Žemaitiu rašituoju sambūri (draugėjė). Ons veikė 1936–1945 metās. Tou laikuotarpio nemažā žemaitėškā parašitu gruozėnės literatūra kūrėniū ēr žemaitėškā ožrašitas tautuosakas bova paskelbta Žemaitėjuo leidamūs savitraštius „Žemaičių prietelius“ ēr „Žemaičių žemė“. 1938 m. žemaitėšku kūrėniū bova paskelbta ēr tās metās Kauna spaustovie „Sakalas“ išspausdintuo žemaitiu pruožas ēr poezėjės antuoluogėjuo „Žemaičiai“ (sodarė, redagava Anglickis Stasis).

Sovietu laikās naujū žemaitėškā sokortū ēr vėišā paskelbtū gruozėnės literatūras kūrėniū Lietovuo nebova gėrdietė. Kėik platiau tuokiuos kūribās sparnus skleidė ožsėinie givėnė žemaitē (platiausė bova žėnuomė JAV givėnosė lituanista „dūnininkā“ Bagduona Apuolinarā žemaitėkė eilieraštė).

Pėrmāsės Lietovuos atgėmėma metās tā vėinamė, tā kėtamė Žemaitėjės ēr Klaipiedas laikraštie pasėruodė trumpė žemaitėškā parašitė tekstėlė. Nuors rašitė sava prigimtėnė muotinas kalbo stėpriėjė, skaititė tuokius tekstus puoreikis auga, tad 1991 m. solaukiem pėrmuojė žemaitiu kalbo leidama laikraštė – „A mon sakā?“ (redaktuorė Mukienė Danutė). 1993 m. vėituo anuo bova pradiets leistė perėjuodėnis kultūras ēr istuorėjės žornals „Žemaičių žemė / Žemaitiu žemė“ (ejė iki 2017 m.). Jau pėrmāsės „A mon sakā?“ ēr „Žemaitiu žemė“ leidības metās redakcėjė solaukė nemažā ivairiuos Lietovuos vėituos givėnontiu autuoriu žemaitėškā parašitu kūrėniū. Geriausė eilieraštė sogolė i 1998 m. „A mon sakā?“ redakcėjės ēšleista žemaitėškās poezėjės rinktėnė „Sava muotinas kalbo“. 2018 m. solaukiem ēr „Žemaitiu gruozėnės literatūras antuoluogėjės „Žemaitė / Žemaičiai“ katruo ir paskelbtė ne tik žemaitėškā parašitas poezėjės, bet ēr pruožas, dramas kūrėnė (ēšleida Regėjuonu kultūrėniu inicetiva cėntros, katros ir periemės „A mon sakā?“ redakcėjės funkcėjės). Par 30 atkortuos Lietovuos nepriklausuomībės metu solaukiem ēr kėliū dešimtiū kėtū žemaitėškā parašitu kūningu. Torem ēr žemaitėškās rašības pagrindus, tad tėms, katrėi tor okatas ēr pakankamā sopratėma, kāp

rė žemaitėškā rašitė, ir ēš kuo muokitėis ēr pavizdi jimtė.

Jau daug metu dėdliausė žemaitėškās kalbuos ēr rašības sergietuojė ir Skouda žemaitė. Tuo rajuona Ruomoalda Granauskė vėišuojū bėbliuoteka ir sokūrusi ēr administroun interneta svetainė „Žemaitiu kalba 24/7“ (adresos <http://zemaiciukalba.lt/>).

Skouda bėbliuoteka daugiau kap prieš dešimti metu paskelbė ēr pėrmouji žemaitėškās kūribās konkursā „Koram žemaitėškā“. Bėbliuoteka anamė dalivautė kvėit vėsus pu plati pasauli pasklėdusius žemaitius, katrėi kor žemaitėškā ē jau i gerā ivaldė žemaitėškās rašības pagrindus (konkursā dalivė ir prašuomė atsiūstė kūrinius, parašitus laikontėis skoudėškė kalbininkā prof. Pabriežas Jūzapa ēr ēš Telšiū rajuona kėlosė, ēlgā Mažėikiu kraštė givėnosė, Vėlniuo muokslėnė karjera kėlosė garsė kalbininkā prof. Gėrdėnė Aleksėndras (1937–2011) parėngtū žemaitėškās rašības patarėmu (pagrindū).

Organizatuorė noruoda, kad konkursā tėkslos – puopolerintė žemaitiu kalba ēr rašiba. Ir laukamė naujė, niekor dā neskelbtė, nedėdėlies apimtėis kūrėnė. Vertėnont anus daugiausė ir atsėžvelgama i kūrėniū menėnė vertė, itaigoma, žemaitėškās kalbuos tortingoma, autuoriu soģebiejėma sava mintės ožrašitė taisiklingā žemaitėškā.

2021 m. jau dėvinta kartā skoudėškiu organizuotam respublėkėnem žemaitėškās kūribās konkursou „Koram žemaitėškā“ poezėjės kūrėnius atsiuntė 22 soaugosiūju grupė prėskėramė autuorė, vuo pruožas kūrėnė bova gautė ēš 20 autuorė. Konkursā organizatuorė solaukė ēr vėinuos muokslėivės – Jautakitės Gabrielės – kūrėniū. 2021 m. konkursā dalivavė givėn Mažėikiu, Plungės, Kretinguos, Klaipiedas, Tauragies, Kursienu, Telšiū, Rėitava, Šiauliū, Skouda, Jonavuos kraštūs ēr JAV.

Tarp pruozininku geriausės bova pripažintė Daukantātės Adelės, Dargienės Zitas, Adolpė Viluckė ēr Stražinskātės-Glinskinės Irenas kūrėnė, vuo tarp puoetu – Baranauskienės Silvėjės, Stražinskātės-Glinskinės Irenas, Daukantātės Adelės, Rudelitės Daivas eilieraštė. Diemesė vertus kūrėnius konkursou atsiuntė ēr poets Maksvītis Jūzaps, Miežetienė Regina, pruozininkā Jurgilevičienė Stasė, Mončienė Al’duonė Jedvīga, Bliūdžiuvienė Regina, Račkos Auksios, Pauliuvienė Danguolė ēr kt. Konkursou atsiūstus kūrėnius vertėna trīs ēš Skouda rajuona kėlė žemaitė: prof. dr. Pabrieža Jūzaps, poets, kningu redaktuorios Kubilios Justins, kningu autuorė, leidiejė ēr žornalistė Mukienė Danutė.

Konkursā lauretā bova apuovėnuotė 2021 m. lapkrėstė 19 d. vakarė Skouda mena mokikluo soorganizoutamė rėngėnie. Anam vikston tėn pat „Žemaičių žvaigždės“ regalėjės bova iteiktas Zabitiėnė Dalė, Skouda rajuona laikraštė „Mūsų žodis“ redaktuorė, Lietuvos rašituoju sąjungas ēr Žemaitiu kultūras draugėjės narė, Skouda literatu kluba „Nojus“ prezidėntė, etnėnės kultūras, žemaitiu kalbuos puoselietuojė, katra raša poikius eilieraštius ne tik lietoviu, bet ēr žemaitiu kalbo.

Skouda žemaitė jau ir soorganizavė ēr 9 konkursus „Skaitikem žemaitėškā“. Paskutinis vika 2019 metās. Ir planuojama pu vėsū pandemėju ēr kėtū negandu tou konkursā atnaujintė.

Skouda rajuona bėbliuoteka nu 2017-ūju kuožnās metās organizoun ēr žemaitėška dėktanta (anuo dalivė tor rašitė laikidamies kalbininkā Pabriežas Jūzapa parėngtū žemaitėškās rašības patarėmu). Šės metās tuoks konkursos viks vaserė 8 d. 18 adina. Platiau aple anou skaitykėt bėbliuotekas interneta svetainie (poslapė adresos <http://svb.lt/renginiai/27/skouda-razuona-savevaldbes-ruomoalda-granauske-veisuoji-bebliuoteka-organezou-zemaitiu-kalbuos-dektanta/event-27>) ēr mūsa žornala straipsnie „Skoudėškė pėnka karta kvėit rašitė žemaitėška dėktanta“.